

بسمه تعالی

راهنمای طراحی مسکن بومی با رویکرد زیست محیطی

عنوان فرعی: طراحی مسکن بوم گرا

مؤلفان :

دکتر سماعیل صریحی : استادیار دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، دانشکده معماری و شهرسازی
مهندس شادی رهبر صباغی : دانش آموخته کارشناسی ارشد معماری از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال
مهندس میلاد الفت : دانش آموخته کارشناسی ارشد معماری از دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

انتشارات ارسطو (چاپ و نشر ایران)

۱۳۹۴

سرشناسه : ضرغامی، اسماعیل، ۱۳۳۸ -

عنوان و نام پدیدآور : راهنمای طراحی مسکن بومی با رویکرد زیست محیطی
مشخصات نشر : مشهد: ارسطو (چاپ و نشر ایران) ، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۲۳۹ ص.: مصور، جدول، نمودار.

شابک : 978-600-7558-57-7

وضعیت فهرست نویسی : فبیای مختصر

یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است .

یادداشت : کتابنامه: ص . ۲۳۴ - ۲۳۸؛ همچنین به صورت زیر نویس.

شناسه افزوده : رهبر صباغی، شادی ، shadi ، rahbār sabaghi ، ۱۳۶۸، مولف

شناسه افزوده : الفت، میلاد ، olfat ، milad ، ۱۳۶۷، مولف

شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۸۸۰۷۵

نام کتاب : راهنمای طراحی مسکن بومی با رویکرد زیست محیطی

مولفان : اسماعیل ضرغامی - شادی رهبر صباغی - میلاد الفت

ناشر : ارسطو (چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد : شادی رهبر صباغی

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۴

چاپ : مدیران

قیمت : ۱۸۰۰۰ تومان

شابک : ۷ - ۵۷ - ۷۵۵۸ - ۶۰۰ - ۹۷۸

تلفن های مرکز بخش : ۳۵۰۹۶۱۴۵ - ۳۵۰۹۶۱۴۶ - ۵۱

www.chaponashr.ir

فهرست مطالب :

فصل اول (سکونت، مسکن، مطلوبیت فضایی، محله مسکونی، گونه شناسی

مسکن)

۱-۱- سکونت.....	۱۶
۱-۱-۱- مفهوم سکونت.....	۱۶
۱-۱-۲- سابقه و سنن سکونت.....	۱۷
۲-۱- مسکن و روند شکل گیری آن در ایران.....	۱۸
۲-۱-۱- تعریف مسکن.....	۱۸
۲-۱-۲- تاریخچه پیدایش مسئله مسکن و روند آن.....	۲۰
۳-۱- مسکن مطلوب چیست.....	۲۷
۳-۱-۱- عوامل کلی موثر بر مطلوبیت مسکن.....	۳۱
۳-۱-۲- عوامل موثر در مطلوبیت فضاهای خان.....	۳۴
۴-۱- محله مسکونی.....	۳۶
۴-۱-۱- تعریف و ماهیت محله مسکونی.....	۳۶
۵-۱- محیط مسکن.....	۳۹
۵-۱-۱- محیط مسکونی از لحاظ کالبدی.....	۴۰
۵-۱-۲- فضاهای باز مسکونی.....	۴۱
۵-۱-۳- فضاهای باز در محلات مسکونی و سلسله مراتب آن.....	۴۱
۶-۱- خانه های سنتی در ایران.....	۴۵
۷-۱- گونه شناسی مسکن.....	۴۸

راهنمای طراحی مسکن بومی با توجه به شرایط زیست محیطی

صفحه | ۶

- ۱-۷-۱- خانه‌های تک واحدی مستقل ۴۸
- ۱-۷-۲- خانه‌های حیاط مرکزی ۴۹
- ۱-۷-۳- خانه‌های شهری ۵۰
- ۱-۷-۴- مجموعه مسکونی اشتراکی ۵۱
- ۱-۸- گونه شناسی معماری خانه‌های سنتی ایران ط ۵۱

فصل دوم (اهمیت مسکن در زندگی انسان)

- ۱-۲- اهمیت مسکن در زندگی انسان ۵۶
- ۱-۱-۲- از نظر نیازهای زیستی ۵۶
- ۱-۲-۲- از نظر اقتصادی ۵۸
- ۱-۳-۲- از نظر اجتماعی ۶۰
- ۲- دیدگاه فردی (رویکرد روان شناختی) ۶۲
- ۱-۴-۲- از نظر اشتغال ۶۳
- ۱-۵-۲- از نظر روانی ۶۴
- ۱-۶-۲- از نظر پیشرفت های ارتباطی ۶۴
- ۲-۲- ابعاد اجتماعی مسکن ۶۵
- ۳-۲- ابعاد اقتصادی ۶۶
- ۴-۲- ابعاد زیست محیطی ۶۷
- ۵-۲- ساختمان‌های چند عملکردی ۶۷
- ۶-۲- عملکرد و تجهیزات مسکن ۶۹
- ۶-۱-۶-۲- عرصه مشترک ۶۹

- ۶-۲-۲- عرصه والدین ۶۹
- ۶-۲-۳- عرصه فرزندان ۷۰
- ۶-۲-۴- عرصه خویشاوند ۷۰
- ۶-۲-۵- عرصه مهمان ۷۰
- ۶-۲-۶- فضاهای خدماتی ۷۱
- ۶-۲-۷- فضای ورودی و خروجی ۷۱
- ۶-۲- تراکم مسکونی ۷۲
- ۶-۲-۱- تراکم خانوار در واحد مسکونی ۷۳
- ۶-۲-۸- گزارش اقتصادی سال ۱۳۷۸- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ۷۵
- ۶-۲-۸-۱- ویژگی‌های سازمان فضایی خانه‌های تاریخی ۷۵

فصل سوم (معماری بومی، رویکرد بوم‌گرا)

- ۳-۱- ریشه‌شناسی واژه "بومی" ۷۸
- ۳-۲- تعریف معماری بومی ۷۹
- ۳-۳- تعریف معماری بومی از منظر چیستی و مفهوم ۹۰
- ۳-۴- تاریخچه و گستره معماری بومی ۹۷
- ۳-۴-۱- معماری بومی در گذر زمان ۹۷
- ۳-۴-۲- معماری بومی در زمانه اکنون ۱۰۴
- ۳-۴-۳- معماری بومی در سرزمین ایران ۱۰۶
- ۳-۵- بازشناسی مولفه‌های واکنش‌زا در شکل‌گیری معماری بومی (عوامل محیطی) ۱۰۹
- ۳-۶- ویژگی‌های معماری بومی ۱۱۲
- ۳-۷- هماهنگ کردن سکونتگاه [زادبوم] انسان ۱۲۰

- ۸-۳- تاثیر مصالح ساختمانی در شکل مساکن ۱۲۶
- ۹-۳- شناخت تکنولوژی و معماری بومی و نیاز توجه به آن ۱۳۰
- ۱۰-۳- تکنولوژی و معماری بومی ۱۳۱
- ۱۱-۳- نقش تکنولوژی در شکل دادن به ساختمان ۱۳۴
- ۱-۱۱-۳- جایگاه تکنولوژی در ساختمان ۱۳۴
- ۲-۱۱-۳- حوزه اقتصادی تکنولوژی ۱۳۴
- ۳-۱۱-۳- حوزه زیست - محیطی تکنولوژی ۱۳۵
- ۴-۱۱-۳- حوزه اجتماعی - فرهنگی تکنولوژی ۱۳۵
- ۵-۱۱-۳- حوزه کیفی تکنولوژی ۱۳۵
- ۱۲-۳- مزایای تکنولوژی‌های بومی ۱۳۶
- ۱-۱۲-۳- شناخت مزایای تکنولوژی بومی در حوزه اقتصادی ۱۳۷
- ۲-۱۲-۳- ارزان و مقرون به صرفه بودن تکنولوژی بومی ۱۳۸
- ۳-۱۲-۳- دست‌ساز بودن ۱۳۸
- ۴-۱۲-۳- استفاده از نیروهای انسانی و اقتصاد پایدار ۱۳۹
- ۱۳-۳- شناخت مزایای تکنولوژی بومی در حوزه زیست محیطی ۱۴۰
- ۱-۱۳-۳- استفاده حداکثر از انرژی‌های طبیعی ۱۴۱
- ۲-۱۳-۳- پایدار بودن ۱۴۲
- ۱۴-۳- بومی بودن تکنولوژی در معماری بوم ۱۴۳
- ۱-۱۴-۳- طبیعی بودن ۱۴۴
- ۲-۱۴-۳- تعامل و تناسب با محیط توسط تکنولوژی بومی ۱۴۴
- ۳-۱۴-۳- زمینه نیرو یا نظام باربری ۱۴۵
- ۱۵-۳- شناخت مزایای تکنولوژی بومی در حوزه اجتماعی - فرهنگی ۱۴۵

- ۱۴۶ ۱-۱۵-۳-۱- انسانی بودن
- ۱۴۶ ۲-۱۵-۳-۲- اندازه و متناسب ساختن
- ۱۴۷ ۳-۱۵-۳-۳- تک سازی تکنولوژی بومی
- ۱۴۷ ۴-۱۵-۳-۴- برآوردن نیاز در تکنولوژی بومی
- ۱۴۷ ۵-۱۵-۳-۵- حفظ صنایع دستی
- ۱۴۸ ۱۶-۳-۱۶-۱- شناخت مزایای تکنولوژی بومی در حوزه کیفیتی
- ۱۴۸ ۱-۱۶-۳-۱- سادگی
- ۱۴۹ ۲-۱۶-۳-۲- ملموس بودن

فصل چهارم (معماری پایدار)

- ۱۵۱ ۱-۴-۱-۱- معنی لغوی پایداری
- ۱۵۶ ۲-۴-۲-۲- توسعه پایدار
- ۱۵۷ ۳-۴-۳-۳- معماری پایدار
- ۱۵۹ ۴-۴-۴-۴- تاثیر پذیری از شرایط فرهنگی و محیطی و اقلیمی
- ۱۶۰ ۵-۴-۵-۵- هماهنگی و سازگاری با طبیعت و محیط زیست درک محیط
- ۱۶۱ ۶-۴-۶-۶- صرفه جویی در مصرف انرژی (صرفه جویی و نگهداری انرژی)
- ۱۶۲ ۷-۴-۷-۷- پاسخ درست به نیاز های عملکردی
- ۱۶۳ ۸-۴-۸-۸- الگو برداری از معماری بومی اما به صورت امروزی
- ۱۶۳ ۹-۴-۹-۹- استفاده درست از مصالح هم از لحاظ بصری و هم از لحاظ زیست محیطی
- ۱۶۴ ۱۰-۴-۱۰-۱۰- دیدگاه های مختلف درباره معماری پایدار
- ۱۶۵ ۱۱-۴-۱۱-۱۱- اصلاح ارتباط انسان، طبیعت، معماری در رویکرد معماری پایدار

۱۶۵ ۱-۱۱-۴- نقش انسان

۱۶۶ ۲-۱۱-۴- انسان و طبیعت

فصل پنجم (بررسی نمونه های موردی)

۱۶۸ ۵- نمونه های ایرانی

۱۶۸ ۱-۵- مجتمع مسکونی ۳۰۰ واحدی گنجینه بابل

۱۶۹ ۱-۱-۵- موقعیت بلوکها در سایت

۱۷۰ ۲-۱-۵- موقعیت دسترسی ها

۱۷۲ ۳-۱-۵- مقاطع و نمای بلوک

۱۷۳ ۴-۱-۵- مقاطع و نماها بلوک

۱۷۳ ۵-۱-۵- مطالعات اقلیمی و کالبدی

۱۷۴ ۶-۱-۵- نور گیری مناسب فضاها از سمت شمال

۱۷۵ ۲-۵- مجموعه مسکونی پلی اکریل

۱۷۶ ۱-۲-۵- فرم پلکانی بلوک ها

۱۷۷ ۲-۲-۵- روابط فضایی

۱۷۸ ۳-۲-۵- واحدهای مسکونی

۱۷۹ ۴-۲-۵- مشکلات مجموعه

۱۸۰ ۳-۵- برج شهران تبریز

۱۸۱ ۱-۳-۵- پروژه برج بلند شهران مطالعات پروژه

۱۸۱ ۲-۳-۵- برخورداری های ممتاز

۱۸۲ ۳-۳-۵- امکانات ویژه

۱۸۲	۴-۳-۵- معرفی سایت برج شهران
۱۸۳	۵-۳-۵- پلان زیرزمین ۱
۱۸۴	۶-۳-۵- پلان زیرزمین ۲
۱۸۵	۷-۳-۵- پلان زیرزمین ۳
۱۸۵	۸-۳-۵- لابی
۱۸۷	۹-۳-۵- طبقات ۱ تا ۱۳
۱۸۸	۱۰-۳-۵- شروع عملیات نما
۱۸۹	۴-۵- مجتمع مسکونی ویلاشهر، رودبار قصران
۱۸۹	۱-۴-۵- مشخصات
۱۹۳	۵-۵- مجتمع مسکونی ونک
۱۹۳	۱-۵-۵- ایده معمار
۱۹۴	۲-۵-۵- جابه جایی خانه ها در طبقات
۱۹۵	۳-۵-۵- نما
۱۹۶	۴-۵-۵- سازماندهی فضایی
۱۹۷	۶-۵- شهرک آپادانا
۱۹۹	۱-۶-۵- تعداد واحدها
۲۰۰	۲-۶-۵- کاربری های مجموعه
۲۰۰	۳-۶-۵- سیستم ساختمان مجموعه
۲۰۱	۴-۶-۵- ویژگی های همجواری بلوکها
۲۰۱	۵-۶-۵- پلان ها

۲۰۲	۷-۵- مجتمع مسکونی روکو
۲۰۳	۱-۷-۵- کانسپت
۲۰۳	۲-۷-۵- اقلیم
۲۰۴	۳-۷-۵- دسترسی ها
۲۰۵	۴-۷-۵- ورودی پارکینگ
۲۰۶	۵-۷-۵- معرفی مجموعه روکو
۲۰۹	۸-۵- Albion Riverside
۲۰۹	۱-۸-۵- معمار
۲۱۰	۲-۸-۵- سایت پلان
۲۱۱	۳-۸-۵- کاربری های موجود
۲۱۳	۴-۸-۵- نما
۲۱۳	۵-۸-۵- تاسیسات خاص مجموعه
۲۱۵	۹-۵- Habitat 67
۲۱۵	۱-۹-۵- شرح کلی مجتمع Habitat
۲۱۶	۲-۹-۵- مراحل ساخت پروژه
۲۱۶	۳-۹-۵- ویژگی های شاخص بنا
۲۱۷	۴-۹-۵- دسترسی های صریح و ساده
۲۱۸	۱۰-۵- Nexus Fukuoka
۲۱۹	۱-۱۰-۵- موقعیت پروژه Rem Koolhaas
۲۱۹	۲-۱۰-۵- سایت پلان

۲۲۳	۱۱-۵- مجموعه مسکونی LINKED HIBRYD
۲۲۳	۱-۱۱-۵- معرفی کلی
۲۲۴	۲-۱۱-۵- سایت پلان مجموعه
۲۲۵	۳-۱۱-۵- دسترسی ها و ورودیهای مجموعه
۲۲۶	۴-۱۱-۵- کانسپت شکل گیری
۲۲۸	۵-۱۱-۵- معرفی سایت مجموعه
۲۲۸	۶-۱۱-۵- پیشینه تاریخی منطقه
۲۲۹	۷-۱۱-۵- اهداف پروژه و ایده طراح
۲۳۰	۸-۱۱-۵- تفکیک کاربری های مجموعه
۲۳۱	۹-۱۱-۵- دسترسی ها
۲۳۱	۱۰-۱۱-۵- پل سرپوشیده
۲۳۲	۱۱-۱۱-۵- ورودی های قسمت مسکونی
۲۳۳	۱۲-۱۱-۵- کاربری
۲۳۴	۱۳-۱۱-۵- خط آسمان